Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

_____
(назва інституту/факультету)

Кафедра _____англійської мови_____
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Теоретична Фонетика
_Theoretical Phonetics _

(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

_____обов'язкова _____
(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма __ Англійська мова і література та друга іноземна мова
(назва програми)

Спеціальність __№ 035 Філологія _____
(вказати: код, назва)

Галузь знань ___03 Гуманітарні науки___
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти ___ перший (бакалаврський)/_____
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

_____факультет іноземних мов_____
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____англійська_____
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: к.ф.н, доц. Суродейкіна Т.В.

_____

_____
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=8&lang=uk
Контактний тел. 58-48-69
E-mail: t.surodeikina@chnu.edu.ua
Сторінка курсу https://classroom.google.com/c/MzkyMDY1MTM4MzYz?cjc=scbrv2x
Консультації Зазначте формат і розклад проведення консультацій
Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

2023

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Лекції з курсу спрямовані на ознайомлення студентів з предметом теоретичної фонетики, його завданнями та проблематикою, з деякими ключовими поняттями, що є релевантними для філологічної діяльності.

Особлива увага приділяється формуванню навичок самостійного критичного мислення, вміння інтерпретації інформації, що уможливлює адекватне сприйняття розмовної мови у різних варіантах англійської.

Курсові та дипломні роботи з теоретичної фонетики мають на меті контроль знань з цієї дисципліни, перевірку вміння студента критично осмислювати наукову літературу, розкрити обрану тему, логічно та лінгвістично грамотно викласти свої думки. Вони розглядають актуальні проблеми теоретичної фонетики, які не знайшли достатнього висвітлення у наукових працях.

2. Мета навчальної дисципліни**:** забезпечити студентів знаннями про фонетичну підсистему англійської мови, її сегментну та супрасегментну складові; закласти основи дисциплін, що є теоретичним базисом англійської мови; ознайомити студентів з традиційним і сучасним науковим підходом у галузі теоретичної фонетики і фоностилістики, а також із засобами утворення звуків мовлення, їх акустичними та фізіологічними властивостями; розвинути у студентів теоретико-гіпотетичне мислення; сформувати навички практичного опанування мови.

Завдання – вивчення структурної організації фонетичної системи англійської мови та правил функціонування її складових у процесі іншомовної комунікації; засвоєння принципів складоутворення та поділу на склади в англійській мові; встановлення специфіки інтонаційного оформлення англійського мовлення і розкриття ролі супрасегментних засобів у реалізації комунікативних стратегій; ознайомлення з національними варіантами англійської вимови, регіональними і соціальними типами вимови та її стилістичними особливостями.

3. **Пререквізити.** Курс англійської мови на рівні B2, B2+, практична фонетика, вступ до мовознавства.

Постреквізити: Історія англійської мови у 6 семестрі.

4. Результати навчання дисципліна «Теоретична фонетика» забезпечує досягнення таких компетентностей з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» за спеціальністю 035 – філологія I рівня (бакалавр):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання з дисципліни передбачають:

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: фонетичну систему англійської мови, властивості і функції всіх її компонентів, фонетичні особливості англійської мови, шляхи запобігання сегментній та просодичній інтерференції, нормативну вимову та інші варіанти вимови;

вміти: аналізувати фонетичні явища, використовувати фонетичні знання у мовленні, застосовувати теоретичні знання у ситуаціях, що моделюють проблеми викладання англійської мови (навчання вимові, попередження/корекція фонетичної інтерференції), орієнтуватися у величезному різноманітті варіантів англійської вимови, у Сполученому Королівстві та за його межами, виконувати тести для контролю засвоєння навчального матеріалу і його закріплення.

5. Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**		**Кількість годин**						**Вид підсумкового контролю**
			кредитів	**годин**	**лекції**	**практичні**	**семінарські**	**лабораторні**	**самостійна робота**	**індивідуальні завдання**	
Денна	2	3	3	90	15	-	15	-	60	-	залік
Заочна	2	3	3	90	6	-	-	-	84		залік

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ до фонетики. Поняття фонеми. Складоутворення.												
Тема 1. Об'єкт вивчення фонетики. Галузі фонетики. Класифікація галузей фонетики відповідно до аспектів звуків мовлення. Інші класифікації галузей фонетики. Зв'язок фонетики з іншими галузями лінгвістики. Міждисциплінарні предмети, пов'язані з фонетикою. Теоретична та практична цінність фонетики.		1	1			8		0,5				11,5
Тема 2. Поняття фонеми. Теорія фонеми. Зв'язок між фонемою та алофоном. Аспекти фонеми. Функції фонеми.		1	1			8		0,5				11,5
Тема 3. Фонетична структура мови. Артикуляційна база. Поняття транскрипції. Типи транскрипції.		1	1			8		1				11
Тема 4. Складоутворення. Теорії складоутворення та поділу на склади. Структура складів в англійській мові. Функції складів в англійській мові.		1	1			8		1				11
	Змістовий модуль 2. Інтонація. Національні варіанти англійської вимови.											
Тема 5. Наголос у слові та реченні. розташування наголосу в		3	3			8		1				17

англійській мові. Ступені наголошеності. Функції та тенденції наголосу в англійській мові. Слова з одним головним наголосом. Акцентуальні типи слів в англійській мові.												
Тема 6. Інтонація та її компоненти. Визначення інтонації. Підходи до розуміння поняття інтонації. Функції інтонації. Поняття інтонаційної групи. Елементи інтонаційної групи. Фонологічні аспекти інтонації. Комунікативні типи речень та характерні для них ядерні тони. Використання термінальних тонів у реченнях, що містять одну інтонаційну групу. Використання термінальних тонів у реченнях, що містять декілька інтонаційних груп. Інтонаційні моделі спеціальних, загальних, альтернативних та розділових питань. Узгодження тонів. Вживання тонів та їх основні значення.		4	4			12		1				11
Англійський ритм.												
Тема 7. Національні різновиди англійської вимови. Основні національні варіанти англійської вимови. Стандартна британська вимова. Американська англійська. Варіанти англійської вимови за межами Сполученого Королівства та США.		3	3			8		1				11
Підсумковий контроль		2										
Усього годин	90	30		-		60	90	6	-	-		84

Теми семінарських занять

1. Word Stress
2. Sentence Stress
3. Rhythm
4. Pausation
5. Logical stress
6. Intonation
7. Variants of English

Тематика індивідуальних завдань

1. Stylistic Modification of Sounds
2. Chief Differences between RP and Regional Accents of British English
3. General American as the American English Pronunciation Standard
4. The Functions of Sentence Stress
5. Sequence of Tones
6. Main Trends in Phoneme Theory
7. Methods of Phonological Analysis
8. Phonetics, Phonology and Phonemics
9. Methods of Teaching Phonetics
10. Speech Analytics

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 1). Phonetics as a Science	8/11,5

2.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 2). Phonemes and Their Variants or Allophones	8/11,5
3.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 3). The Notions of Articulation Basis and Transcription	8/11
4.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 4). The Syllable	8/11
5.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 5). Word Stress	8/11
6.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 6). The Prosodic System of English	8/11
7.	Опрацювання матеріалу лекції (тема 7). Pronunciation Varieties of English	12/16
	Разом	**60/84**

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Дискусія, пояснювально-ілюстративний, робота в групах, проблемно-пошуковий, аналіз та синтез, підготовка індивідуальної доповіді, написання есе з посиланням на джерела інформації.

7. **Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни**

7.1. Види та форми контролю

Формами поточного контролю є письмова (тестування) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік. Залікова робота у вигляді тестування оцінюється в 40 балів.

7.2. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи (письмові контрольні роботи (тестування).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання визначеним у робочій програмі навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає 60 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміна вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання заліку.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається залік, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) (до 40 балів).

Критерії оцінювання тесту

5 балів 90-100% відповідей вірні
4 бали 70-89% відповідей вірні
3 бали 50-69% відповідей вірні
2 бали 35-49% відповідей вірні
1 бал 11-34% відповідей вірні
0 балів 0-10% відповідей вірні.

Критерії оцінювання підсумкового тесту (залік)

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
40	40
39	39
38	38
37	37
36	36
35	35
34	34
33	33
32	32
31	31
30	30
29	29
28	28
27	27
26	26
25	25
24	24
23	23
22	22
21	21
20	20
19	19
18	18
17	17
16	16
15	15
14	14
13	13
12	12
11	11
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1

Самостійна робота оцінюється тією кількістю балів, яка є релевантною відповідній темі. З суми балів за самостійну роботу та тему виводиться середнє арифметичне.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

(4 курс оцінюється за старою шкалою оцінювання)

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (82-89)	дуже добре
	C (75-81)	добре
Задовільно	D (69-74)	задовільно
	E (50-68)	достатньо

Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу **(залік)**

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	40	100
5	5	10	10	10	10	10		

Т1, Т2 ... Т7 – теми змістових модулів.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно з рішенням кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), у випадку, коли студент/ка пройшов/-ла курс неформальної освіти (тренінги; семінари / вебінари, освітні й практичні курси, літні / зимові школи, в тому числі он-лайн), тематика якого збігається з темою (темами) курсу «Теоретична фонетика», і має відповідний сертифікат, він/вона може представити результати засвоєних знань у вигляді презентації-доповіді. У разі успішної демонстрації, що доводить поглиблення і розширення теми / тем курсу, студент/ка може отримати від 1 до 4 балів, які будуть додані до оцінки відповідного модульного контролю.

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Врабель Т. Лекції та методичний посібник для семінарів з теоретичної фонетики англійської мови. Ужгород : ПоліПрінт, 2009. 176 с.
2. Дворжецька М. П., Макухіна Т.В. Фонетика англійської мови. Нова Книга, 2005. 208 с.
3. Паращук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови: Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 240 с.
4. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 93 с.
5. Cruttenden, Alan. Gimson's Pronunciation of English. London: Hodder Education, 2008. 360p.
6. Crystal, David. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. 6th ed. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. 554 p.
7. Ladefoged, Peter. A Course in Phonetics. Boston: Henle & Heinle, 2001. 304 p.
8. Lodge, Ken. A Critical Introduction to Phonetics. London: Continuum International Publishing Group, 2009. 255 p.
9. McCully, Chris. THe Sound Structure of English: An Introduction. Cambridge: CUP, 2009. 243 p.
10. O'Connor, Joseph Desmond. Intonation of Colloquial English. London: Longman, 1978. 290 p.
11. Roach, Peter. English Phonetics and Phonology. Cambridge : CUP, 1998. 264 p.

8.2. Допоміжна

1. Батринчук З., Суродейкіна Т., Берча І. Стилістичні особливості мікроблогу Джо Байдена в мережі Twitter . Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія / редкол.: І. М. Осовська (гол. ред.) та ін. Чернівці : Рута, 2023. Вип. 843. С. 3 – 10. ISSN: 2518–7090 Google Scholar https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.06.2022.057
2. Гнатковська О.М., Суродейкіна Т.В. Фонетичні та синтаксичні стилістичні засоби у промовах М. Цукерберга. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки».* No 16 (червень, 2022): за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 17 червня 2022 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). Секція XXI. Філологія та Журналістика. С. 318 – 320. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.06.2022.057
3. Курс практичної фонетики англійської мови: Практичний посібник / Укл.: Суродейкіна Т.В., Довгопола А.С., Ліннікова В.О.Чернівці, 2021.188 с.
4. Практична фонетика англійської мови: словесно-фразовий рівень : Методична розробка / Укл.: Суродейкіна Т.В. Чернівці, 2013. 50 с.
5. Практичний курс з фонетики англійської мови: словесно-фразовий рівень : Методична розробка / Укл.: Суродейкіна Т.В. Чернівці, 2014. 52 с.
6. Суродейкіна Т.В. Практичний курс з фонетики англійської мови: словесно-фразовий рівень : Методична розробка / Укл.: Суродейкіна Т.В. Чернівці, 2019. 104 с.
7. Avery, Peter. Teaching American English Pronunciation. Oxford University Press, 1992. 254 p.
8. Babiychuk L.V., Bekhta I.A. English Phonetics. A Theoretical Course For the Students of the Faculty of Foreign Languages. Lviv: Interprint-M, 2009. 204 p.
9. Brown G. Listening to Spoken English. 1984. 216 p.
10. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
11. Gimson A. An Introduction to the Pronunciation of English. 3rd ed. L.: Blackwell, 1980.
12. Hancock, Martin. English Pronunciation in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 200 p.
13. Hewings, Martin. English Pronunciation in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 192 p.
14. James, Linda. Get Rid of your Accent. London: Business and Technical Communication Services Limited, 2007. 143 p.
15. Kenworthy J. Teaching English Pronunciation. London & N.Y.: Mouton de Gruyter, 1987.
16. Orion, Gertrude F. Pronouncing American English. Boston: Heinle ELT, 1997. 339 p.
17. Roach P. English Phonetics and Phonology. Cambridge: CUP, 1991.
18. Rogerson P., Gibbert J. Speaking Clearly Pronunciation and Listening Comprehension for Learners of English. Cambridge: CUP, 1990.
19. Wells J.C. Accents of English. Cambridge: CUP, 1982.